

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – 4. RAZRED

XXX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2025.) – DRŽAVNA RAZINA

Ispit ima 35 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka u ispitu napisana je u kvadratiću kraj zadatka. **Moguće točno rješenje ili druga točna rješenja odvojena su kosom crtom ili su navedena u zagradama. U rješenjima se sustavno provodi navezivanje, ali valja priznati i učenička rješenja bez navezaka, osim u zadacima u kojima se od učenika traži da prepisu tekst.**

1. zadatak

Park prirode Lonjsko polje

dunavskog slijeva

Starom Kontinentu

hrasta lužnjaka (Quercus robur)

Mokro polje

Konvencije o zaštiti vlažnih staništa

- **6 bodova (Svaki u cijelosti točno napisan izraz vrijedi 1 bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar istoga izraza, gubi samo 1 bod predviđen za taj cijeli izraz. Ne priznaju se odgovori u kojima učenik nije prepisao navezak.)**

2. zadatak

Naslijedio sam **oraćicu** u blizini zaštićenoga područja, pa se cijela moja obitelj pretvorila u **čupače** korova jer ne smijemo upotrebljavati nikakve pesticide.

- **2 boda (Svaka u cijelosti točna riječ vrijedi jedan bod. Ako učenik ima više pogrešaka unutar iste riječi, gubi samo 1 bod predviđen za tu riječ.)**

3. zadatak

a) *Plitvički* **vjesnik** bile su novine koje su izlazile od 1973. do 1997., a od 2023. ponovno izlaze.

b) Prirodnu baštinu otoka Mljeta upotpunjuje i bogato kulturno-povijesno **nasljeđe**.

- **2 boda (Svaka točna riječ vrijedi jedan bod.)**

4. zadatak

mnoge – **pridjev**

navodno – **prilog**

tu – **prilog**

kolike – **(neodređena) zamjenica**

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

5. zadatak

Poštovani članovi **Povjerenstva!**

Molim vas da odobrite plaćeni smještaj polaznicima koji dolaze iz **Zagreba**, glavnoga grada **Hrvatske**, i sudjeluju na radionici povezanoj s epigrafijom našega **područja**.

Srdačan **pozdrav!** / Srdačan **pozdrav**

Zlatko Horvat

- **2 boda (Za 2 boda mora sve biti točno. Za jednu pogrešku dobiva se 1 bod. Za dvije pogreške ne dobivaju se bodovi.)**

6. zadatak

a) FBI-em

b) UNESCO-ovu

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

7. zadatak

a) branič

b) buregdžija

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

8. zadatak

Sunce nemilosrdno **žeže** dok maramama prekrivenih **nosova** jašemo na devama po nestalnim saharskim dinama. Broj obroka i kalorija mora biti unaprijed **izračunan**. Morate biti spremni. Pustinja vas uči da je **sve** bogatstvo svijeta u kapi vode i zalogaju hrane.

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

9. zadatak

- a) zaravni – **L, ž. r., jd.**
gorja – **G, s. r., mn.**
gejzirima – **L, m. r., mn.**
grizlija – **A, m. r., jd.**

(Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Za 1 bod moraju biti točno navedeni padež, rod i broj. Ne priznati ako učenik napiše padež, rod ili broj riječju ili ako za padež napiše kraticu: gen., ak. ili lok.)

- b) Stjenjaka/Stjenjak, Absaroka, Gallatin **(Za 1 bod moraju biti navedena sva tri oronima.)**
- c) zaravan
- d) sufiksacijom / sufiksalsnom tvorbom
- e) vodopad-/vodopad
- f) prevedenicama/kalkovima

- **9 bodova**

10. zadatak

Opčinjen Himalajom, pomno pratim sva tamošnja zbivanja.

- **1 bod**

11. zadatak

- atributna **Posljednji je čas da se nešto učini za koraljne grebene. / Na sjednici je iznesen prijedlog da se nešto učini za koraljne grebene.**
- subjektna **Važno je da se nešto učini za koraljne grebene. / Predlaže se da se nešto učini za koraljne grebene.**

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

12. zadatak

- a) Davne 1960. godine Jacques Piccard i Don Walsh, koji su bili odvažni istraživači, zaronili su u duboko plavetnilo Tihoga oceana. / Jacques Piccard i Don Walsh, koji su bili odvažni istraživači, zaronili su u duboko plavetnilo Tihog oceana davne 1960 godine.
- b) Iako/premda/makar / unatoč tomu što / usprkos tomu što je zaronio na dno Marijanske brazde, Jacques Piccard nije njezin otkrivač. / Jacques Piccard nije otkrivač Marijanske brazde iako/premda/makar / unatoč tomu što / usprkos tomu što je zaronio na njezino dno.
- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznaju se i drukčije oblikovani točni odgovori.)**

13. zadatak

- a) dugootočki
budimpeški
- b) složeno-sufiksalmom tvorbom
- c) Mir
- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

14. zadatak

- a) Trščani/Trščanin/Trščanka
jotacija, jednačenje/asimilacija (suglasnika) po mjestu tvorbe
- b) Egipćani
nepostojano a / nepostojani a, jotacija
- **6 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

15. zadatak

- Boravak u nekome o naših nacionalnih parkova zasigurno će povoljno djelovati na vaš **imunosni** sustav. Naša je povezanost s prirodom upisana u naš **genski** kod. Vjerujte, nekoliko sati u prirodi **oživit** će vaš um i tijelo.
- **3 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

16. zadatak

- a) latinizmima/latinizam
- b) posrednim posuđivanjem
- c) geologija, kemija
- d) fonološka, grafijska, pravopisna i morfološka (**Za 1 bod moraju biti navedene sve četiri vrste prilagodbe.**)
- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

17. zadatak

- a) Tijekom našega posjeta Sjevernome Velebitu pljuštalo je kao iz kabla / padale su sjekire s neba / nebo se otvorilo.
- b) Kad smo se uspeli na vrh, Marija je bila rumena kao jabuka / crvena kao jabuka / crvena kao rak / crvena kao mak / crvena kao paprika

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

18. zadatak

uz česmu

- **1 bod**

19. zadatak

a) egzotizmima/egzotizmi

b) vrsta posuđenica: **tuđica/tuđice**

objašnjenje: **Zbog suglasničkoga skupa koji nije karakterističan za hrvatski jezik. /**

Sadrži skup glasova 'b/' koji nije uobičajen u hrvatskome jeziku.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

c) por-ta-bl

d) fonološku i pravopisnu (prilagodbu) / fonološka i pravopisna (prilagodba)

- **6 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

20. zadatak

krucijalni – **ključni/ključan, odlučujući, najvažniji, presudni, bitni, najbitniji**

kontroverzija – **prijepora/prijepor, spora/spor, sukoba/sukob**

- **2 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod. Priznati i druge točne odgovore.)**

21. zadatak

a) jednačenje po zvučnosti **preniske, ispaša**
palatalizacija **vršne, karakterističnih, ručno**

b) **gaženjem/gaženje**

c) **klímě, vrstā**

- **8 bodova (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

22. zadatak

Nazivalo ih se ahavcima jer su zagovarali *-ah* u imeničkome genitivu. / Predstavnici zagrebačke filološke škole zalagali su se za nastavak *-ah* u genitivu množine.

- **2 bodova (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

23. zadatak

(Ivan) Kukuljević Sakcinski održao je 1843. godine prvi zastupnički govor na hrvatskome jeziku u Hrvatskome saboru, u kojemu je tražio da se narodni jezik uvede kao službeni jezik u školama i uredima umjesto latinskog(a) (jezika). Na njegov prijedlog hrvatski je postao službenim jezikom u javnoj upotrebi 1847. godine.

- **4 boda (Svaki točan odgovor vrijedi 1 bod.)**

24. zadatak

a) Novosadski dogovor **(1 bod)**

b) Glavna je ideja zaključaka da su hrvatski i srpski jedan jezik (s dva izgovora i dva pisma). / U zaključcima se promiče ideja da su hrvatski i srpski jedan jezik. **(1 bod)**

c) Položaj se hrvatskoga jezika pogoršao i doveden je u neravnopravni položaj. / Hrvatski se jezik nazivao hrvatskosrpskim i unitarističke težnje nepovoljno su djelovale na položaj hrvatskoga jezika u javnoj uporabi.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- **4 boda**

25. zadatak

Autor je mislio da ga Slavonski planinarski put neće iznenaditi i da je spreman za njega, ali mu je bilo puno teže nego što je očekivao.

Sadržajna točnost: 1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- **2 boda**

26. zadatak

Odnosi se na mišljenje da je Slavonija ravna. / Zabluda je da je Slavonija ravna i da se tamo nema gdje planinariti.

- **1 bod (Ne priznaju se podcrtani odgovori.)**

27. zadatak

Anđeli su ljudi koji održavaju planinarske staze. Oni se brinu da staze budu očišćene, pokošene i označene. Autor ih naziva anđelima jer drugi ljudi mogu hodati tim stazama zahvaljujući njima. / Anđeli su ljudi koji čiste SPP i održavaju ga prohodnim. Naziva ih se anđelima jer bi bez njih staza propala i planinari ne bi mogli njome hodati.

Sadržajna točnost: 2 boda (1 bod dobiva se za aktivnosti *anđela*. Aktivnosti ne smiju biti doslovno prepisane iz teksta. 1 bod dobiva se za tumačenje riječi *anđeli*.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- **3 boda**

28. zadatak

Želi reći da je Slavonski planinarski put lijep, ali težak. / Ističe da mu je Slavonski planinarski put lijep, ali da mu je bilo naporno hodati njime.

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

29. zadatak

Ističe da je tolerantan/snošljiv. / Tolerantnost. / Snošljivost.

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

30. zadatak

290 kilometara

- **1 bod**

31. zadatak

s blatom (i proklizavanjem)

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

32. zadatak

Autor bi ponovno prošao Slavonski planinarski put isključivo u povoljnijim uvjetima. / Autor ne bi ponovio svoje iskustvo u jednako teškim okolnostima. / Okolnosti bi morale biti bolje da bi se odlučio za ponovni obilazak SPP-a.

Sadržajna točnost: 1 bod (Odgovor mora upućivati na nepovoljnost uvjeta u kojima je autor prošao SPP. Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom.)

Jezična točnost: 1 bod (Ako je odgovor sadržajno točan i u cijelosti jezično točan, dobiva se 1 bod. Bod za jezičnu točnost mogu dobiti samo sadržajno točni odgovori.)

- **2 boda**

33. zadatak

Gòra je gòrā od planine! / Gòrā je gòra od planine!

- **2 boda**

34. zadatak

oblična homonimija/homografija

- **1 bod (Priznati drukčije odgovore koji po smislu odgovaraju navedenom i koji su u cijelosti oblikovani u skladu s pravopisnom, gramatičkom i leksičkom normom.)**

35. zadatak

a)

- **1 bod (Ne priznati podcrtane odgovore).**